

Ten Hoeve

vende ondersteuning, is ontstaan en wat op het ministerie minder uitgegeven hoeft te worden? Een eerste, oppervlakkige indruk is niet direct positief, maar misschien weet de minister daar meer van. Overigens lopen er ook in het onderwijs, net als in het bedrijfsleven, mensen rond die graag baas worden van een nog veel grotere organisatie. Daar mogen wij wel rekening mee houden. Dan is het goed om te kunnen schatten wat noodzakelijk is en wat megalomanie is. Een laatste zakelijke vraag: welke omvang is er voor een bestuur feitelijk nodig om de financiële risico's aan te kunnen zonder overal verzekeringen voor te moeten afsluiten? Heeft de minister daarvan een indruk?

De beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: Ik wijs erop dat de stemmingen en daarmee ook de andere agendapunten ongeveer een half uur worden vervroegd.

De vergadering wordt van 12.16 uur tot 13.15 uur geschorst.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enige andere wetten in verband met de mogelijkheid om de bezwaarschriftenprocedure met wederzijds goedvinden buiten toepassing te laten (rechtstreeks beroep) (27563)**.

(Zie vergadering van 27 april 2004.)

De **voorzitter**: De minister van Justitie is wegens verblijf in het buitenland verhinderd, de vergadering bij te wonen. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

Mevrouw **Broekers-Knol** (VVD): Voorzitter. Mijn fractie begrijpt dat het wenselijk kan zijn dat, als belanghebbenden en bestuursorganen alle aspecten van een besluit van een overheidsorgaan grondig hebben doorgeëxerceerd en tot de conclusie komen dat bij de voorbereiding van het besluit alle argumenten uitputtend zijn gewisseld, rechtstreeks beroep op de bestuursrechter mogelijk is. Wij

hebben het dan wel over min of meer gelijkwaardige partijen, bijvoorbeeld telecomproviders of kabelexploitanten versus de overheid. Het wetsvoorstel rechtstreeks beroep betreft de Algemene wet bestuursrecht. Iedere belanghebbende kan een beroep doen op de mogelijkheden die de wet biedt, niet alleen de grote, aan de overheid min of meer gelijkwaardige partijen, maar juist ook de individuele burger. Mijn fractie vindt dat voor de burger het wetsvoorstel geen vereenvoudiging en versnelling biedt en dat het wetsvoorstel er juist toe kan leiden dat het vertrouwen van de burger in de overheid eerder af- dan toeneemt. Met de brief van 28 april jl. neemt de minister met de ene hand terug wat hij als medewetgever met de andere hand geeft. De fractie van de VVD voelt niets voor wetgeving bij brief. Met vorm en inhoud van het wetsvoorstel, zoals dit thans vóór ons ligt, kan mijn fractie dan ook niet instemmen.

De heer **Witteveen** (PvdA): Voorzitter. De minister heeft ons na afronding van de beraadslaging over dit wetsontwerp een brief gestuurd waarin hij aangeeft wat precies de bedoeling is. Mijn fractie vindt dit een verhelderende brief die duidelijk maakt dat de bezwaarschriftenprocedure de hoofdregel blijft en dat in welomschreven uitzonderingsgevallen rechtstreeks beroep mogelijk is. De minister heeft daarbij enkele suggesties van mijn fractie overgenomen. De belanghebbende die vraagt om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, moet dat met redenen omkleeden. Het bestuursorgaan spreekt daar vervolgens een oordeel over uit. Tegen de achtergrond van deze waarborg zullen wij voor het wetsvoorstel stemmen.

De heer **Dölle** (CDA): Voorzitter. Ook wij hebben de brief van de minister gelezen. Wij waren bevreesd dat mensen die juridisch weinig zijn onderricht te snel de mogelijkheid van doelmatigheidstoetsing mislopen. Die vrees is voor een belangrijk deel weggenomen. De minister vraagt immers enkele maanden extra tijd voor de nodige voorlichting. Bovendien heeft hij

toegezegd dat de commissie voor de beroep- en bezwaarschriften (of haar voorzitter of diens ambtenaren) een rol kan spelen bij de beoordeling van de geschiktheid. Ook heeft hij nog gewezen op de mogelijkheid voor de rechter om "riskante" verzoeken terug te sturen. Ten slotte zal er binnen een jaar een evaluatie plaatsvinden. Op grond van dit alles zal mijn fractie het wetsvoorstel steunen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de VVD tegen dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het **Voorstel van wet van het lid Dittrich tot wijziging van enige bepalingen van het Wetboek van Strafvordering (invoering van spreekrecht voor slachtoffers en nabestaanden) (27632)**.

(Zie vergadering van 27 april 2004).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Van de Beeten** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie heeft in het debat van twee weken geleden geen overtuigende argumenten gehoord voor invoering van een spreekrecht van slachtoffers en nabestaanden in het Nederlandse strafproces. Daarentegen zijn veel bezwaren tegen de vorm die de indiener heeft gekozen juist overtuigend voor het voetlicht gekomen. Die bezwaren worden wellicht weggenomen in het voorstel waarmee de regering nog zal komen. Mijn fractie heeft veel begrip voor de wens van slachtoffers en nabestaanden om gehoord te worden. Als aan die wens door de wetgever gehoor wordt gegeven, zijn echter betere waarborgen tegen secundaire victimisatie en vóór toepassing van het ondervragingsrecht noodzakelijk. Om deze redenen kan mijn fractie geen steun geven aan het initiatiefvoorstel. Zij geeft er de voorkeur aan, het voorstel van de regering en de argumenten die zij daaraan ten grondslag legt, af te wachten.

□

De heer **Witteveen** (PvdA): Voorzitter. Mijn fractie ziet graag dat de rechten van slachtoffers structureel versterkt worden en dat dat in het Wetboek van strafvordering wordt verankerd. De minister van Justitie heeft meegedeeld dat er een wetsvoorstel komt waarin daaraan vorm en inhoud wordt gegeven. In het licht daarvan lijkt het ons verstandig om nu alvast door te gaan met het spreekrecht voor slachtoffers. Op die manier kan daarmee in de praktijk enige ervaring worden opgedaan. Als het tegengvalt, kan daaraan altijd nog worden tegemoetgekomen in het wetsvoorstel van de minister. Wij waren onder de indruk van de toelichting die de indiener heeft gegeven, vooral op het belangrijke punt dat alleenzittende politierechters niet regelmatig dit soort kwesties moeten beoordelen. De indiener maakte duidelijk dat dat in een zeer beperkt aantal gevallen aan de orde zal zijn. Alles afwegend, willen wij de belangen van het slachtoffer in het strafproces ook symbolisch ondersteunen door dit wetsvoorstel te steunen.

□

De heer **Kox** (SP): Voorzitter. Mijn fractie is onder de indruk van de bezwaren die door deze Kamer zijn aangevoerd, maar uiteindelijk vinden wij het voordeel van het realiseren van een formeel recht voor slachtoffers in het strafproces groter dan de mogelijke nadelen. Daarom zullen wij onze steun aan dit wetsvoorstel geven.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, GroenLinks, de Christen-Unie en de SGP tegen dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde is de **stemming** over een motie, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Vaststelling van een wet inzake ondersteuning bij arbeidsinschakeling en verlening van bijstand door gemeenten (Wet werk en bijstand) (28870)**, te weten:

- de motie-De Rijk c.s. inzake de efficiencymaatregel (28870, J).

(Zie vergadering van 27 april 2004.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP en de PvdA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is verworpen.

Omdat de leden de heer Dittrich zullen willen feliciteren, schors ik de vergadering voor enkele ogenblikken.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van het **beleidsdebat over het onderdeel VMBO van de begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (29200-VIII)**.

□

Minister **Van der Hoeven**: Voorzitter. De manier waarop deze Kamer over het vmbo heeft gesproken, stel ik zeer op prijs. Zij heeft er positief over gesproken en enkele nuances aangebracht. De Kamer heeft zich niet laten meeslepen door de vele, helaas negatieve berichten die in enkele kranten hebben gestaan. Dat wil niet zeggen dat er niets met het vmbo aan de hand is. Ook dat heeft deze Kamer uitdrukkelijk geconstateerd. Ook is nadrukkelijk uitgesproken dat men geen stelselwijziging wil. Daar ben ik blij om. De Kamer wil maatwerk en dat betekent mijns inziens dat de scholen de ruimte moeten benutten die er is en dat politici verschillen tussen scholen moeten accepteren. Scholen kunnen verschillende keuzen maken. Het betekent voor de scholen tegelijkertijd dat men zich niet moet verschuilen achter regelgeving die slechts een vermeende belemmering vormt.

Thema's als het imago van het vmbo, onderwijsinhoud vmbo,

examens vmbo, achterstandenbeleid, grotestedenbeleid, integratie, gemengde scholen, jeugdbeleid, veiligheid en voortijdig schoolverlaten hebben veel raakvlakken met onderwerpen waarover ik de beide Kamers pas in een later stadium zal informeren. Dat belemmert mij een beetje om nu vrijuit te spreken. Eind mei, begin juni worden namelijk naar de Kamers de volgende stukken gestuurd: Koers voortgezet onderwijs, het plan van aanpak veiligheid, de uitwerkingbrief onderwijsachterstandenbeleid en het beleidsplan onderwijspersoneel. Daarop kan ik moeilijk vooruitlopen, vooral ook omdat deze plannen nog door de ministerraad moeten worden vastgesteld. Wel kan ik nu aangeven wat er rond de door deze Kamer genoemde thema's al in gang is gezet.

De heer Van Raak vroeg naar de financiën en voegde daaraan de vraag toe of ik kan aangeven hoeveel tijd en aandacht ik aan het vmbo geef. Het budget voor het voortgezet onderwijs bedraagt voor 2004 5,3 mld. Voor de bovenbouwleerlingen vmbo is een bedrag van 1,45 mld uitgetrokken. Samen met de onderbouwleerlingen gaat het in totaal om 3,95 mld. Dat is veel geld als je dat afzet tegen de rest van het budget voor het voortgezet onderwijs. Er zijn daarbinnen de extra budgetten, maar daar kom ik nog op terug. En wat betreft die tijd en aandacht: ik doe aan time-management, maar niet in procenten! Men mag echter van mij aannemen dat bij werkbezoeken en werkoverleg het vmbo hoog op mijn lijstje staat. Dat moet ook, want dan weet je wat er speelt en kun je het signaal afgeven dat je het vmbo erg belangrijk vindt. Het vmbo is gericht op verbetering van het onderwijs en de aansluiting met andere onderwijssoorten en de arbeidsmarkt. Wij willen nog steeds recht doen aan verscheidenheid, maar de manier waarop een en ander is vormgegeven, doet tekort aan die verscheidenheid. Daar is terecht op gewezen. Wat goed is gebleken, moet worden vastgehouden en wat slecht functioneert, moet worden verbeterd. Vroeger had je de ambachtschool. Die naam raakte in onbruik en huishoudschool was al helemaal niets. Het werd later Its en lhno. Dat raakte ook in onbruik. Het moest toen vbo gaan heten en nu heet het dan vmbo. Ik zeg dit omdat